ارنستو چه گوارا

م. بنیامین
ژباړه: فرهاد ویاړ

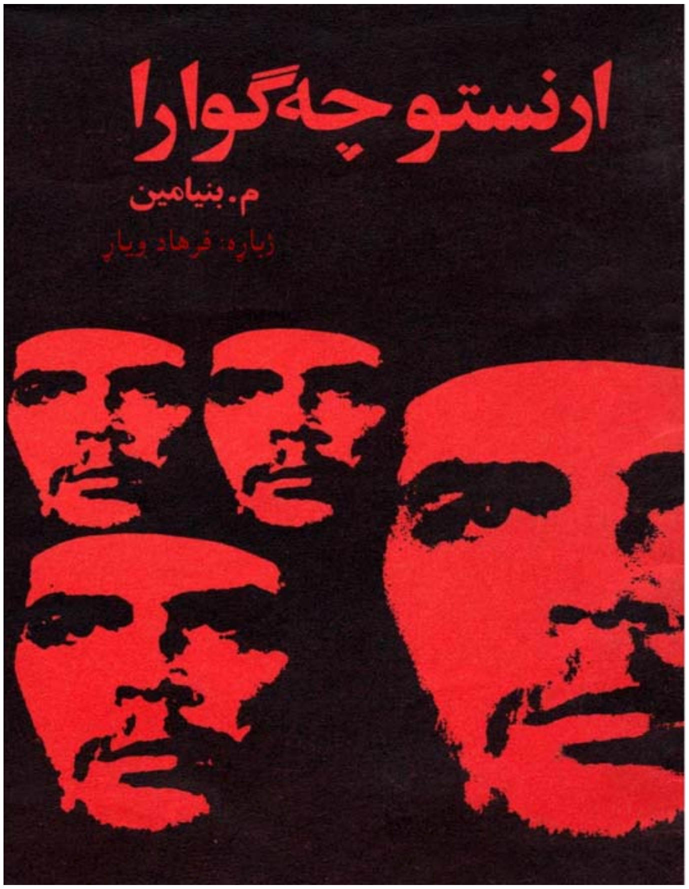

ارنستو چه ګوارا
م. بنیامین
ژباړه: فرهاد ویاړ
خپرندویه: سیند
ketabtoon.blogspot.com:وبلاګ

ارنستو چه ګوارا
م. بنیامین
ژباړه: فرهاد ویاړ

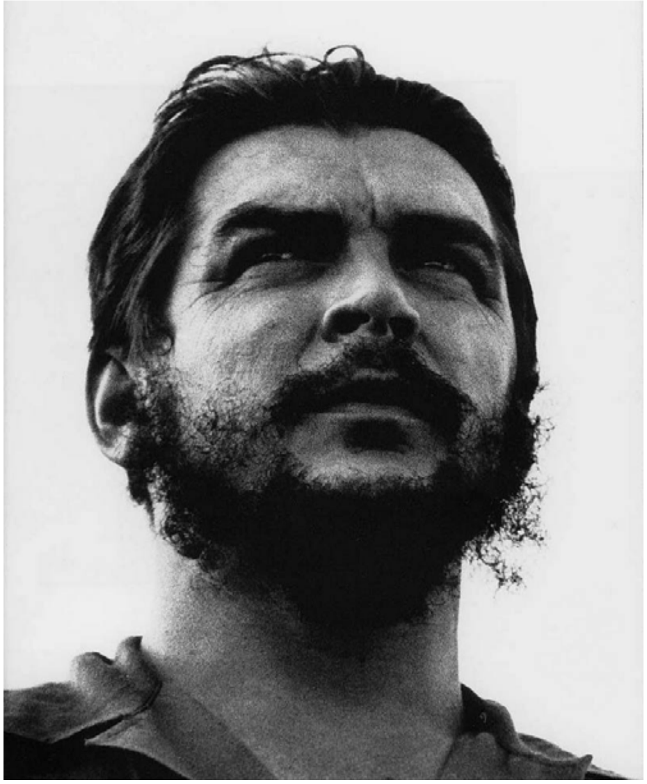

د لاتیني امریکا
ټول ماشومان
ارنستو چه ګوارا
پیژني.

هغه سړی
چې د لاتیني امریکا
ټول ماشومان یې
پیژندل.

خو هغه څوك و؟
څه یې کول؟
او څه یې ویل؟
چې دومره ماشومانو ته
ګران و،
خو مشران یې د ویني تږي وو،
هغه مشران چې د ماشومان بیوزلي
د هغوې د افسانوي ثروت نتیجه وه.

ارنستو چه ګوارا یو ډاکټر وو،
هغه ډاکټر چې خلك ورته ګران ول،
او شپه او ورځ به یې،
بی له پیسو نه
په خپل کلینك کې
د ناروغانو درملنه کوله.
هغه باور درلود
چې له دې لارې خپل هیواد ارجنټاین
او خپلو بیوزلو هیوادوالو ته خدمت کوي،
او هیله من وو چې،
په دې ډول خدمت سره،
کولای شي د ناروغیو جرړې وچې کړي،
او نور خپل شاوخوا

هیڅوک ناروغ و نه ویني.
خو، هر څومره چې به یې درملنه کوله،
هر څومره چې به یې ګولۍ او شربت او ستنې ورکولی،
بیا به هره ورځ
ناروغان ډېریدل،
او د مړینې کچه زیاتیدله.

چه ګوارا تل فکر کاوه،
چې داسې لاره پیدا کړي،
داسې یوه لاره چې
میلیونونه ولسي پرګني

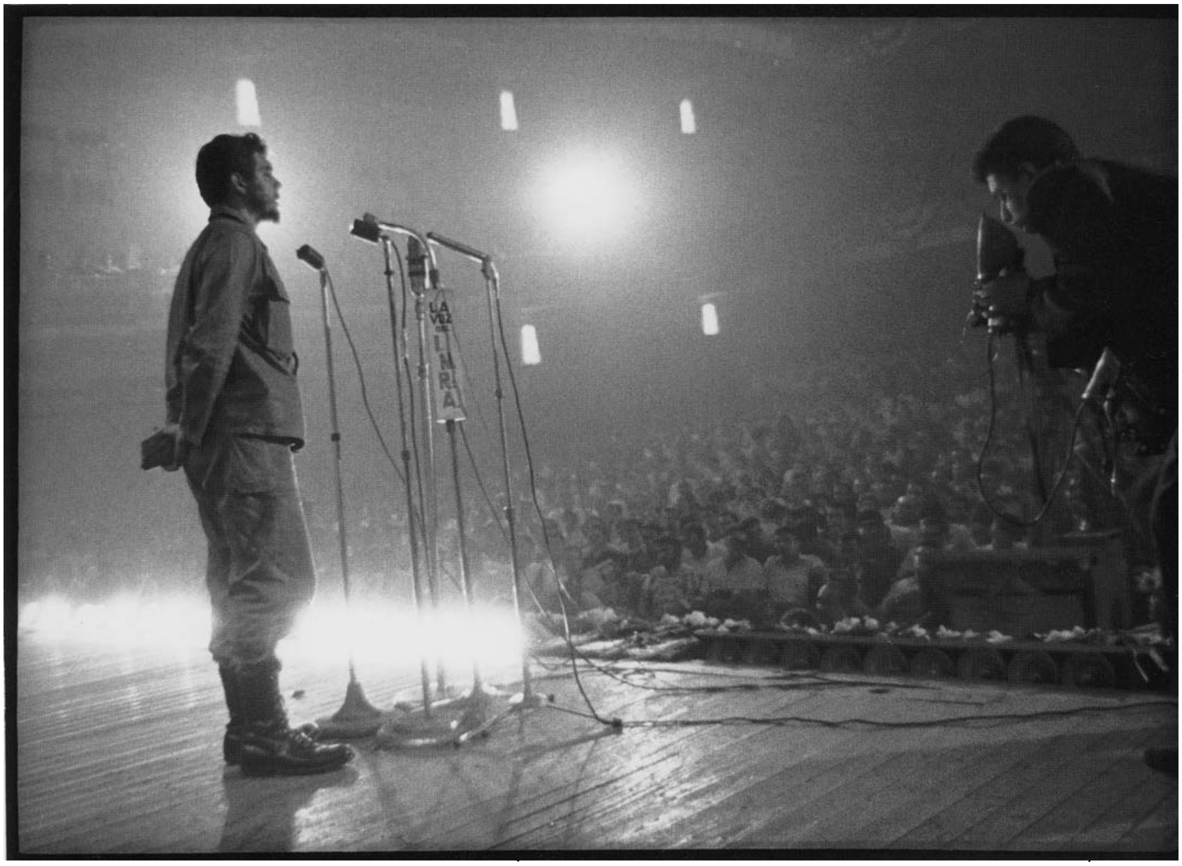

د دې دردونو جړې په ماشومانو کې نه دي،
په مشرانو کې نه دي،

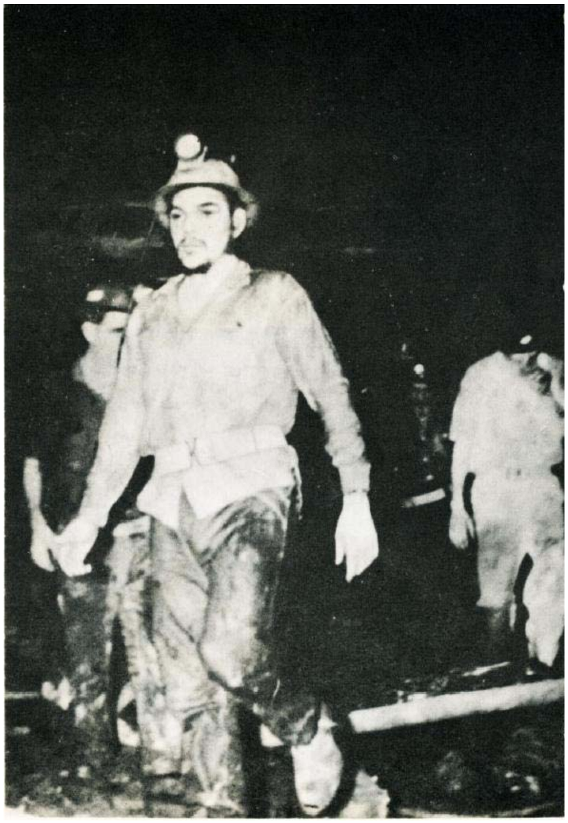

په ټولنه کې دي،
په هغې ټولنه کې چې هغه
او مليونونه نور کسان په کې ژوند کوي،
او ستونزې ګالي.
بالاخره کوم درمل،
کوم شربت،
کومه پيچکارۍ او ستنه،
د ولږې درملنه کولی شي؟
د بدوخواړو درملنه کولی شي؟؟
او نيستۍ له منځه وړلی شي؟؟؟
بې له شکه چې داسې درمل شته،
خو نه دا مُسکِن درمل.
چه ګوارا تل په فکر کې وو:
بايد يو ګټور درمل پيدا کړو.
بايد يو ګټور درمل پيدا کړو.

دا په کلينيك کې ناست ډاکټر،
بالاخره، د خپلې کوچنۍ کوټې راووت.
د کتابونو يوه غوټه يې غاړې ته واچوله،
چموسې يې په پښو کړې
او د لوی روغتون لاره يې ونيوله،
چې ډير لوی و،
ډير نامحدوده و،
داسې روغتون چې ديوال او بريد يې نه درلود
او ټوله لاتينه امريکا په کې شامله وه
چه ګوارا، له دې ښاره هغه ښار ته،
له دې کلي هغه کلي ته تللو
د يوه سره يې خبرې کولی
د بل سره يې کيسې کولی
په ساعتونو د سورپوټکو په جونګړو کې کښيناست
او د ورانو ماشومانو سره يې

ټوکي ټکالي کولی
بالاخره په همدې سفرونو کې،
دومره يې د ناروغانو نبض ونيو
چې واقعي ناروغي يې پيدا کړه
داسې ناروغي چې درملنه يې هم دومره آسانه نه وه
او ډير کوښښ او هلوځلو ته يې اړتيا درلوده.
چه ګوارا دې نتيجې ته ورسيد:
چې دا ټولې ناروغۍ له يوې ناروغتيا رامنځته کيږي

هغه ناروغتيا چې د شيني په شان
د هر يوه وينه څکي،
او په زرګونو نورو ناروغيو يې
اخته کوی.

هغه ناروغي چې نوم يې "پانګوالي" ده،
او ميکروب يې هم
پانګوال دی،
نه يو، نه هم دوه

بلکې سلګونه، زرګونه
چې ډېرکی یې د شمالي امریکا میشته ول

هماغه پانګوالان چې
د امریکا امپریالیزم
رهبري کوي
او د خپلو لاسپوڅو په مرسته،

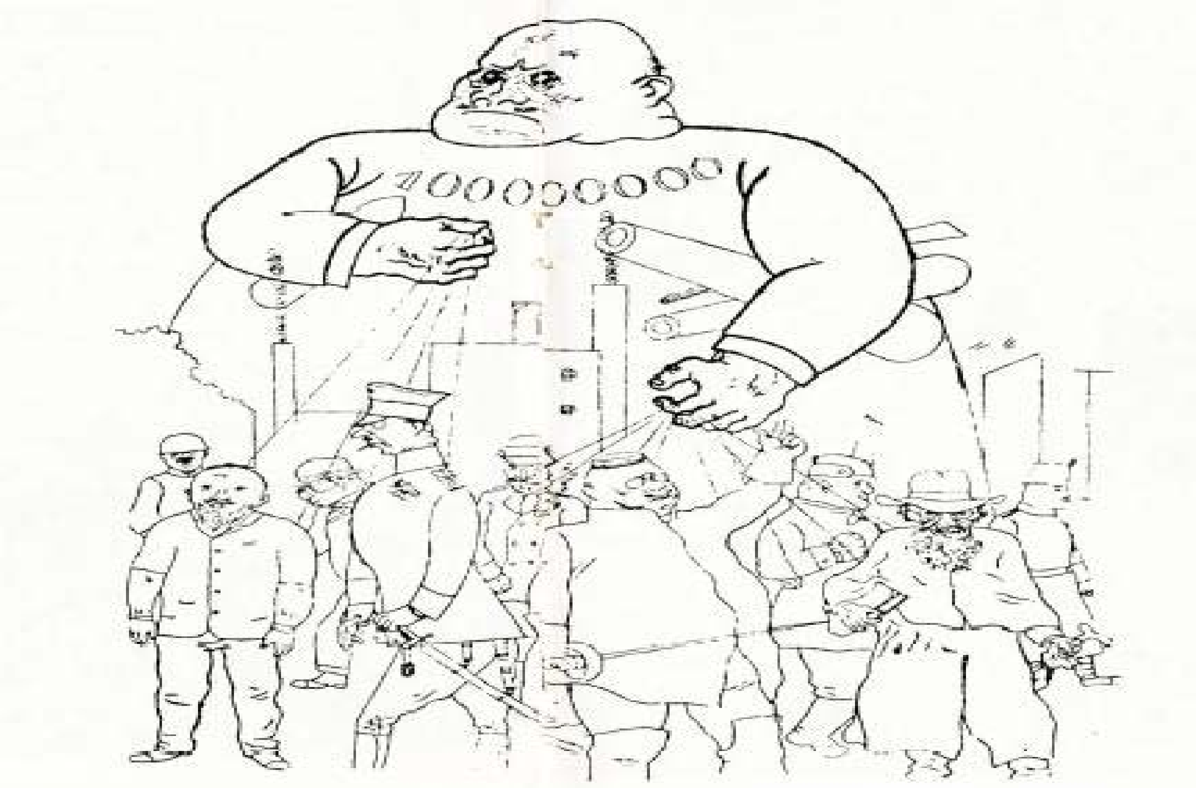

له نیستئ او بیوزلۍ مړه کیدل
چه ګوارا دې نتیجې ته ورسید
چې د ناروغۍ له منځه وړلو لپاره
بنایي میکروب نابود کړو.

د پانګوالۍ له منځه وړلو لپاره
بنایي پانګوال له منځه ویسو
په همدې فکر سره، لاس په کار شو
ناروغۍ یې موندلې وه: پانګوالي!

میکروب يې موندلی و: پانګوال!
خو درمل؟
آیا د شربت سره يې کولاې شول دا میکروب نابود کړي؟
آیا د پیچکارۍ او ستنې سره يې کولای شول؟؟
آیا د ګولۍ سره يې کولاې شول؟؟؟
چه ګوارا، شپه او ورځ په همدې فکرونو کې وو
نه، پورتني شیان یو يې هم ګټور نه ول
دلته نوره درملنه په کار نه راځي
دلته ښايي مبارزه وکړو
د ښمن په ضد مبارزه
هغه ښمن چې غل وو
او په زور او چال او دوکې سره يې
د ملیونونو وګړو ثروت لوټو،

هغه ښمن چې نه يې په کوچني او نه يې هم په مشر رحم نه کاوه
هره مخالفه نغمه يې د مردکیو سره ځوابوله
او مبارزان يې وژل.
هغه ښمن چې تر ستونې پورې په وسلو سمبال وو

نو، پر دې دښمن د بریا لپاره
باید وسله واله جګړه پیل شي
او د مردکي ځواب په مردکي ورکړل شي.
همدا وو چې یوځل بیا چه ګوارا حرکت پیل کړه
غوټه یې پر اوږه
چموسې یې په پښو
او ټوپك په لاس.
ښار په ښار،
کلی په کلی،
هیواد په هیواد،
د خپلې عقیدې لپاره یې تبلیغ پیل کړ
او خلکو ته یې توضیح ورکوله
چې دښمن ډیر زیات بیرحمه دی
دښمن په خبرو نه پوهیږي
باید د زور ځواب په زور ورکړل شي
او که لاس تر زنې لاندې کښینو
هیڅ هم نشو کولای.

چه ګوارا، نور غښتلی وو:
نه له لارې ډاریده، نه هم له ګړنګونو،
نه له ولږې یې زونګ زونګ کاوه، نه له تندې،
کولاې شول، ورځې ورځې، بې له دمې مزل وکړي.
او له غره، ځنګله او سیند څخه تیر شي.
کولاې شول، اونۍ اونۍ، د ډوډۍ په ځای
پوستکي وخوري،
او تنده یوازې د باران په څاڅکیو ماته کړي.
نور، نو ورته
له بریا پرته بل شئي اهمیت نه درلود
په هغه دښمن بریا چې نوی یې پیدا کړی وو.
په دې سفرونو کې یې
یوه ورځ د داسې یو بل سړي سره ولیدل

چې هغه هم د دیکتاتورانو له منګولو څخه
چې د امریکا نوکران ول، د خپل هیواد د آزادۍ لپاره نقشه ایستله.
د دې سړي نوم فیډل و،
فیډل کاسترو.
کاسترو هم عقیده لرله:
د هغه دښمن په وړاندې چې تر ګوګله پورې په وسلو سمبال دی،
باید وسله واله جګړه وکړو.
چه ګوارا او کاسترو سره متحد شول،

او ورځ تر بلې
زیات کسان له هغوې سره یوځای کیدل
دوې د اوږدې مودې لپاره مبارزه وکړه
تر دې چې د کوبا انقلاب یې بریا ته ورساوه
د امریکا نوکران یې وویستل،
او حکومت یې د کوبا خلکو ته وسپارو
فیډل په کوبا کې پاتې شوو،

خو، چه ګوارا...
چه ګوارا، یوازې په یوه هیواد کې په انقلاب قانع نه وو.
هغه غوښتل نور هیوادونه هم د کوبا په شان آزاد وي
هغه غوښتل چې هر هیواد دې د آزادي غوښتونکو لخوا اداره شي
هغه غوښتل داسې یو کار وکړي
چې نور هیڅ یو ماشوم له بیوزلی او ناروغی
د خپلې مور په غیږه کې مړ نشي
او ژوند د ټولو لپاره یو شان وي
نو، له همدې لپاره په کوبا کې ډېره موده پاتې نشوو
او بیا یې، غوټه په اوږه
چموسې په پښو
او ټوپك په لاس،

د نورو ټاټوبو لاره یې ونیوله
چې د انقلاب اور په نورو ټاټوبو کې هم بل کړي
چه ګوارا هر چېرې چې تلو
د کوبا د انقلاب په اړه غږیده،
د امریکا د هغه نوکرانو په اړه غږیده
چې د هغوې له بریا وروسته یې
خپلې لکۍ، شا ته راغونډې
او د موږکانو په شان به تښتیدل
چا چې له امریکایانو څخه کړیدلي زړونه درلودل
د زړه له کومې به خندیدل،

او د چه ګوارا خبرو ته به یې غوږ ایښودو،
په دې هیله چې هغوې هم وکړاي شي خپل هیواد آزاد کړي.
چه ګوارا د انقلاب په قاصد بدل شوی وو
او ورځ تر بلې یې زیات ملګري او همرزمان پیدا کول،
او کوچنیان
د هغه لومړني او مینه ناکه هرکلي ویونکي ول
هغوې آرزو درلودله چې کاش لویان وی!
او ټوپك یې اوږې ته اچولي،
او د چه ګوارا سره اوږه په اوږه،
په غرونو او ځنګلونو کې
د خپلو دښمنانو په وړاندې جنګیدلی.

*

د انقلاب قاصد چې به چیرې پېښه اېښوده
د انقلاب اور به لمبې وهلې،
او د مفتخورو لمنې به یې سوځولی
د هغه د پېښې غږ،
د آزادۍ غږ وو،
د استقامت غږ وو،
د ولسونو د غلیمانو په وړاندې د مبارزې غږ وو:
ولسمشرانو،
جنرالانو،
کشیشانو،
بانکوالانو،
او د اکا سام لاسپوڅی ډلي
د هغه د نوم په اورېدلو سره
ځانونه بایلل
او د هغه د مرګ هیله یې کوله

خو، نور نه مردکي څه کولای شول،
نه زندان،
نه توپ او نه ټانک کومه اغېزه درلوده،
او نه هم جلا وطنی.
نه د کشیشانو موعظې هغه اغفالولی شوو
او نه د جنرالانو ګواښنې.
له ونزوئلا څخه تر ارجنټاین پورې
له اکوادور څخه تر سالوادور پورې

هر چیرې او په ټولو ځایونو کې
یوازینې غږ، د چه ګوارا غږ وو
او د هغه په لاره تلل.
خو دښمنان هم بیغمه نه کښېنستل
شپه او ورځ یې نقشې ایستلې
چې دا هسک پروازه عقاب له پښو وغورځوي
ځکه چې د هغه په شتون کې
دوې هیڅکله هوسا خوب نشو کولای
او ډېر ژر

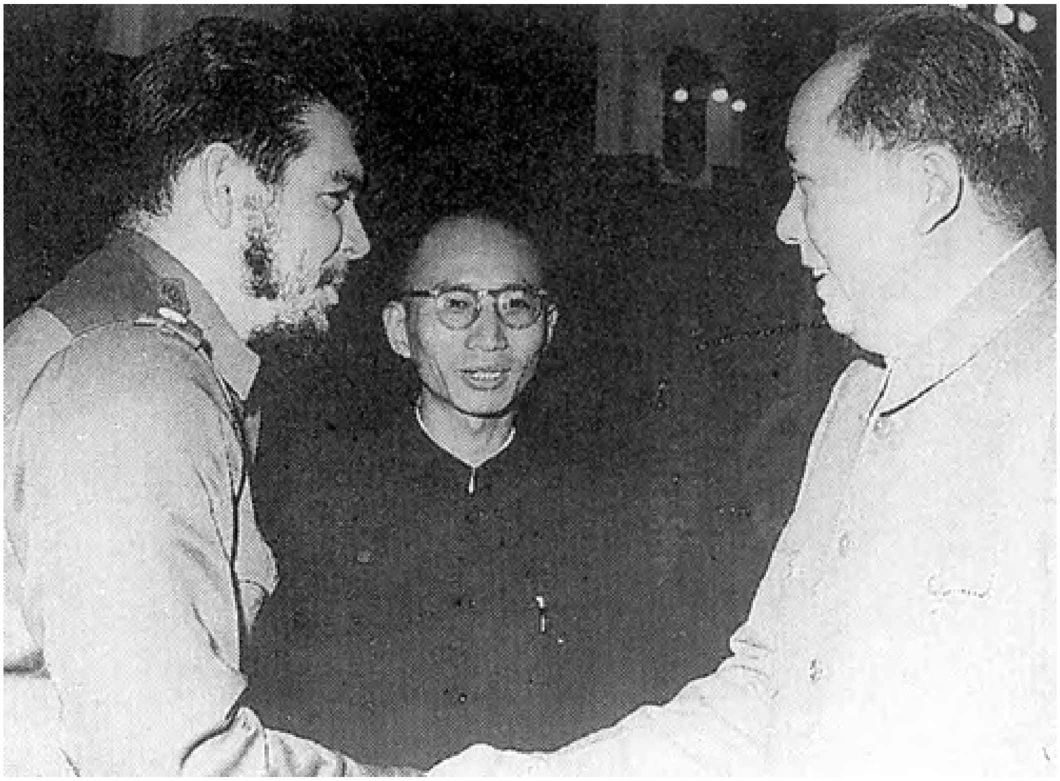

د غلا او لوټ لارې يې تړل کيدې
او پانګې يې په خطر کې وليدلې
خلک ورو ورو پوهيدل،
او دې پايلې ته رسيدل چې کولای شي،
خپل او د هيواد برخليک د يوې موټې پردو، مفتخوارو او احمقانو په ځای
په خپلو لاسونو کې ولري
او همدا وو چې دښمنان
- چې د ټولو مشره يې امريکا وه -
سره متحد شول
ځواکونه يې راغونډ کړل
او د لاتينې امريکا د ولس مينه ناکه او مبارز ملګری
د ۱۹۶۷ کال د اکتوبر پر نهمه
په يوه نابرابره غلچکې جګړه کې،
د بوليويا په سويل ختيځ کې
له پښو وغورځو.

دښمنانو د آرامۍ ساه وويستله
او دوستانو له خپلو ځانونو نه
پوښتل،
آيا چه ګوارا په رښتيا مړ شوی دی؟

خو سباني ځرك وښوده چې
نه،
اتلان هيڅكله نه مري.

"سیند خپرندویه" خپاره کړي دي:

۱. د کمونیزم اصول، فریدریش انګلس، ژباړه – فرهاد ویاړ
۲. دیالکتیك ماتریالیزم د ځوانانو لپاره، رضا قرباني، ژباړه – مرینه سحر
۳. د یوه شاعر اندیښنې، احمد شاملو، ژباړه – فرهاد ویاړ
۴. یو شعر چې کرکه ده، پاڅون دی او انتقام، سپیڅلی
۵. مور مې ښکلې نشوه، رضا فرمند، ژباړه – فرهاد ویاړ
۶. مارکسیزم او رفورمیزم، و.ا. لنین، ژباړه – هاشم سهار
۷. لیوهولان- یو ستر ژوند! یوه پرتمینه مړینه!، ژباړه – فرهاد ویاړ
۸. د شناخت په اړه یو څو خبرې، صمد بهرنګي، ژباړه- څرك

خپرېږي:

ويکتور خارا، د انقلاب سندرغاړی